

Svensklärlarstudenters tankar om sin studieinriktning

Heini Rimpiläinen
Kandidatavhandling
våren 2021
Jyväskylä universitet

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta - Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos - Kieli- ja viestintätieteiden laitos
Tekijä - Heini Rimpiläinen	
Työn nimi - Svensklärarstudenters tankar om sin studieinriktning	
Oppiaine - ruotsi	Työn laji – kandidaatin tutkielma
Aika - kevät 2021	Sivumäärä - 22
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää ruotsinopettajaopiskelijoiden ajatuksia opintosuunnastaan. Tutkimustuloksia vertailtiin aiempiin tutkimustuloksiin. Tutkimusmateriaalia varten haastattelin kolmea vähintään ruotsin perusopinnot suorittanutta opiskelijaa. Haastattelut toteutettiin helmikuussa 2021 teemahaastatteluina ja niiden kesto oli n. 15–20 minuuttia per haastattelu. Mitään tietoja, jotka voisivat paljastaa haastateltavien henkilöllisyyden, ei julkaista tässä tutkielmassa.</p> <p>Tutkimuksessa selvisi, että ruotsinopettajaopiskelijoilla on pääasiassa positiivisia ajatuksia opintosuuntaansa sekä ruotsinopettajuutta kohtaan. Tiedetyt asiat, kuten ruotsinopettajien työllisyystilanne, opettajan työn kuormittavuus sekä epävarmuus oman kielitaidon riittävydestä mietityttää joitakin ruotsinopettajaopiskelijoita. Pääasiassa he ovat kuitenkin tyytyväisiä, jopa ylpeitä siitä, että he opiskelevat ruotsinopettajiksi. Näihin tunteisiin vaikuttavat mm. tunne siitä, että ruotsinopettajan ammatti on tärkeä yhteiskunnalle, sekä siksi, että se on vaativa, palkitseva ja ihmisläheinen ala. Kaikkien haastateltavien vastauksissa korostui myös intohimo ruotsin kieltä kohtaan.</p> <p>Haastatellut kokevat, että opintoihin kuuluvat opetusharjoittelut sekä oppituntien observointi ovat vaikuttaneet positiivisesti ajatuksiinsa opintosuunnastaan sekä vahvistaneet heidän tunnettaan siitä, että he haluavat jonain päivänä itse seisoa ruotsinopettajan pöydän takana.</p>	
Asiasanat – opettajuus, ruotsi, opintotyytyväisyys, yliopisto-opinnot	
Säilytyspaikka – Jyväskylän yliopisto	
Muita tietoja	

INNEHÅLL

INNEHÅLL.....	3
1. INLEDNING.....	5
2 KORT TEORETISK BAKGRUND.....	6
2.1. Motiv för att utbilda sig till svensklärare och uppskattning av studieinriktning.....	6
2.2. Att bli språklärare.....	6
2.3. Lärarpraktikens inverkan på studieförnöjsamhet.....	7
2.4. Utmaningar i läraryrket.....	7
3 MÅL, MATERIAL OCH METOD.....	9
3.1. Målet med studien.....	9
3.2. Temaintervju.....	10
3.3. Informanter.....	10
3.4. Materialinsamling.....	10
3.5. Analysmetod.....	11
4 RESULTAT.....	12
4.1. Att vara nöjd med sin studieinriktning.....	12
4.2. Har lärarpraktiker/observering av lektioner påverkat informanternas tankar om sin studieinriktning?.....	13
4.3. Hur uppskattar svenskläroarstudenterna sin studieinriktning?.....	14
4.4. Saker som väcker osäkerhet hos informanterna när det gäller svenskläroarutbildningen eller yrket som svenskläroare.....	15
4.5. Varför vill informanterna bli (svensk)läroare?.....	17

5	DISKUSSION.....	19
6	LITTERATUR.....	21
7	BILAGA.....	22
	7.1. Intervjufrågorna.....	22

1 INLEDNING

Svenska, som är Finlands andra inhemska språk, har sedan grundskolereformen 1968 varit ett obligatoriskt ämne i finska skolor (Palviainen 2010). Då började finska elever studera svenska först på sjunde klass men i samband med den nya undervisningsplanen 2016 blev svenskan ett obligatoriskt ämne redan för sjuåringarna. Enligt språklagens andra paragraf har alla finländare rätt att använda sitt eget modersmål hos domstolar och andra statliga myndigheter, dvs. antingen svenska eller finska. Om språklagen inte radikalt förnyas, kommer Finland att behöva svensklärare även i framtiden.

Var tredje finländare bor i en tvåspråkig ort (Kuntaliitto 2020) där man enligt språklagen har rätt att få service på sitt eget modersmål också hos kommunala myndigheter. Avsikten med att ha obligatorisk undervisning i båda inhemska språken är att dessa språkliga rättigheter kan värnas och respekteras.

Enligt statistik gällande studerandeantagning till Jyväskylä universitet har intresset för att utbilda sig till svensklärare sjunkit under de senaste åren. (Antagningsstatistik vid Jyväskylä universitet, 2009, 2016, 2019.)

I denna kandidatavhandling vill jag ta reda på hurdana tankar svensklärarstudenterna vid Jyväskylä universitet har om sin studieinriktning samt hur de ser på sitt val av studieinriktning, dvs. svensklärarlinjen. Jag är intresserad av temat eftersom jag själv har funderat på huruvida det är ett bra val av yrkesbana att utbilda sig till svensklärare. Den ständiga debatten huruvida svenskan kommer att bli ett valfritt ämne i framtiden kan leda till att blivande svensklärare omvärderar sitt val av studieinriktning, samtidigt som det självfallet finns många andra faktorer som påverkar deras tankar. Det finns brist på studier om detta tema, framför allt med den metod som tillämpas i föreliggande studie, och jag tror att det skulle vara bra att kartlägga svensklärarstuderandes tankar kring temat (se avsnitt 4 där material och metod presenteras). Syftet med denna studie är således att få information om svensklärarstudenters attityder och tankar om sin studieinriktning och sitt blivande yrke.

2 KORT TEORETISK BAKGRUND

Svensklärlarstudenters attityder mot sitt yrkesval har undersökts relativt lite. Här menar jag sådana undersökningar som har gjorts om svensklärlarstudenter som kommer att undervisa i svenska som andraspråk i Finland.

I de undersökningar som jag hittade om temat har svensklärlarstudenters attityder mot sitt yrkesval varit bara en liten del av undersökningen och metoden i dem har varit intervju. Jag har en annan synvinkel eftersom en stor del av min undersökning handlar om svensklärlarstudenternas attityder mot sitt val av studieinriktning samt vilka faktorer som har påverkat deras attityder och yrkesval.

1.1. Motiv för att utbilda sig till svensklärlare och uppskattning av studieinriktning

Till exempel undersöker Kalliomäki (2018) bland annat blivande svensklärlares motiv för att vilja bli svensklärlare. Hennes resultat visar att det finns många olika motiv för yrkesvalet. Det starkaste motivet som kommer fram i undersökningen är att informanterna först och främst vill bli lärlare i just svenska språket. Undersökningen visar att de flesta av informanterna brinner för både lärlaryrket och det svenska språket.

En liten del av Rönkkös (2015) undersökning handlar om för- och nackdelar med svensklärlaryrket enligt förstaärlsstudenter och femteärlsstudenter. Det kom fram i undersökningen att många svensklärlarstudenter har upplevt att andra människor ifrågasätter deras yrkesval och tror att det är särskilt tråkigt att vara svensklärlare. De flesta informanter har ändå själva en positiv allmämbild om svensklärlaryrket och tror att arbetet kommer att vara meningsfullt. Intressant är att ett par informanter vill vara svensklärlare för att kunna stödja svenskans framtida ställning i Finland.

1.2. Att bli språklärlare

När man väljer att studera svenska vid Jyväskylä universitet, ska man redan i samband med ansökningen söka till antingen lärlarlinjen eller språkepertlinjen. Det finns många saker som påverkar vilken linje man vill studera på. Några har ända sedan barndomen drömt om att bli

lärare och drömmen om att bli just svensklärare har uppstått när man har märkt att svenska är ens styrka och ett ämne som man tycker om. Några har kanske alltid velat jobba med svenska språket och att bli svensklärare har sedan varit ett naturligt val för dem. Sökandes egna personliga preferenser spelar en stor roll när det gäller valet av studieinriktning. I läraryrket jobbar man med olika slags människor varje dag. Därför ska en bra lärare naturligtvis kunna komma bra överens med alla slags människor. Rönkkö (2015) fick fram i sin studie att svensklärarstudenter tycker att extra tålighet, positivitet är en bra svensklärares egenskaper på grund av negativa inställningar mot svenska språket samt oviljan att lära sig svenska. Dessutom ska de enligt Rönkkös studie vara inspirerande så att elever blir motiverade att lära sig det svenska språket.

1.3. Lärarpraktikens inverkan på studieförnöjsamhet

I Halinen och Schöning (2019) kom det fram att den största saken som höjde studieförnöjsamhet hos klasslärarstudenter var lärarpraktiker. Deras informanter upplevde att praktikerna är viktiga för deras professionella utveckling och framtida arbete. Några upplevde att praktikerna räddar utbildningen och att deras åsikt om klasslärarutbildningen har blivit mer positiv efter praktiken på andra studieåret. En av deras informanter hade ändå en lite annorlunda åsikt om lärarpraktiker och studierna överhuvudtaget. Hen tyckte att klasslärarstudenter inte får en realistisk bild om läraryrket under studierna eftersom omständigheterna möjligen är bättre än vad de är i det riktiga läraryrket. Hen menar att det kanske inte finns till exempel lika mycket tid att planera lektionerna när man arbetar som lärare.

1.4. Utmaningar i läraryrket

Blomberg (2008) undersökte hurdana autentiska upplevelser de nya lärarna hade om sitt första år som lärare. Undersökningen visade att nya lärare upplevde att det första året som lärare var belastande på emotionell nivå. De upplevde att fast det var svårt att vara en lärare, fanns det ändå mer positiva än negativa saker under dagen.

Tynjälä, Heikkinen och Jokinen (2013) konstaterar att läraryrket har en mer radikal övergång till arbetslivet än många andra yrken. De skriver också att i en inhemsk studie (Tynjälä, mm. 2006) konstateras att nyexaminerade lärare lyfte fram att de behöver anpassa sig till

arbetsomständigheter och trycket arbetet ställer på dem. Det tar mycket energi att överleva det dagliga arbetet. Det är vanligt att nya lärare har dåligt självförtroende. Det konstateras också att såväl nya som gamla lärare har mycket stress i sitt arbete.

3 MÅL, MATERIAL OCH METOD

I detta kapitel presenteras först målet med studien (3.1.) Efter det redogörs för metodval som används i denna studie för att samla in materialet (3.2.). Sedan presenteras informanter som tog del i denna studie (3.3.). Därefter presenteras hur materialet samlades in (3.4.). Slutligen berättas hur materialet kommer att analyseras (3.5.). Denna studie är kvalitativ eftersom jag har bara tre informanter och jag analyserar deras svar djupt.

3.1. Målet med studien

Syftet med denna studie är att få information om svensklärarstudenters attityder och tankar om sin studieinriktning och sitt blivande yrke. Jag vill veta hur informanterna ser på sitt val att studera till svensklärare samt hur informanterna motiverar sina svar. Jag vill också veta om deras tankar om sitt val av studieinriktning har förändrats under studierna. Dessutom vill jag veta varför de har valt att söka till svensklärarytbildningen. Med denna studie kan man få viktig information om hur svensklärarstuderande upplever sin studieinriktning och denna information kan vara till nytta när man planerar nya kurser inom svenskämnet.

Jag vill få svar på följande forskningsfrågor:

1. Är de intervjuade svensklärarstudenterna nöjda med sin studieinriktning? Varför/varför inte?
2. Vilka tankar har de intervjuade svensklärarstudenterna om sitt val av studieinriktning några år in på studierna?
3. Vilka faktorer har påverkat att de har valt att utbilda sig till just svensklärare?

3.2. Temaintervju

Som metod används temaintervju. Intervjuerna består av åtta förutbestämda frågor som syftar till att ge svar på forskningsfrågorna. Dessutom innehåller den några frågor som går mer in på detaljer och som formas under intervjuens gång beroende på hur informanten svarar på frågorna. Enligt Sarajärvi och Tuomi är just flexibiliteten en fördel med temaintervjun när det gäller olika intervjutyper (Sarajärvi, A. & Tuomi, J. 2018.). Temaintervju som metod är ganska flexibel eftersom man kan hitta på nya frågor under intervjun samt få nya perspektiv på sin egen studie.

Eftersom min studie är kvalitativ, var det naturligt att ha intervju som forskningsmetod. I tidigare undersökningar (till exempel Rönkkö 2015, Kalliomäki 2018), som åtminstone i någon mån handlar om detta tema, har både intervju och enkät använts som metod. Mitt angreppssätt har inte tillämpats i tidigare studier om detta tema. Intervju är en lämplig metod för denna studie eftersom jag är intresserad av enskilda studerandes djupa tankar kring temat och därför valde jag att använda intervju som metod. Enkät var också en möjlig metod men genom att intervjua studerande får jag veta mera detaljer och gå djupare in i temat och därför är intervju ett bättre alternativ i denna studie. Med tanke på att mina forskningsfrågor är också ganska komplexa, fungerar intervjun bättre som metod än enkät.

3.3. Informanter

Informanterna är tre svensklärostudenter som utbildar sig till svensklärare vid Jyväskyläs universitet. I denna studie räcker det att ha tre informanter eftersom forskningsfrågorna är relativt personliga och djupa. Alla informanter har svenska som huvudämne. När informanterna blev intervjuade, hade två av dem gjort minst en praktik på Jyväskyläs Normaalikoulu och alla hade observerat lektioner där. Informanterna har gjort minst grundstudierna i svenska. Informanterna kontaktades via Whatsapp och alla var villiga att delta i studien.

3.4. Materialinsamling

Intervjuerna hölls via Zoom och spelades in i februari 2021. Jag gjorde tre separata intervjuer i stället för en gruppintervju eftersom jag ville att situationen skulle vara så trevlig som möjligt och att informanterna inte skulle påverkas av varandra och materialet på så sätt kan bli mer tillförlitligt. Intervjuernas längd var ungefär 15–20 minuter per intervju.

I början av intervjun visade jag forskningstillståndet samt forskningsredovisningen. Informanterna informerades om att de kan avbryta deltagandet när som helst då studien görs. Genom att ge forskningstillståndet var informanterna också medvetna om att det är frivilligt att delta i denna studie och att svaren rapporteras i möjligaste mån så att deras anonymitet bevaras. I denna studie kommer informanternas namn, kön, hemort eller dylikt inte att nämnas på något sätt. Citaten innehåller inte information som kan kopplas till informanterna.

3.5. Analysmetod

Som analysmetod används innehållsanalys. Med innehållsanalys kan man analysera dokument systematiskt och objektivt. Dokument kan vara till exempel böcker, artiklar, intervju, dialog och nästan allt som är i skriven form. Med denna analysmetod syftar man till att få en sammanfattad helhetsbild om det undersökta fenomenet. (Sarajärvi & Tuomi 2018)

I denna studie används intervju i materialinsamlingen och innehållsanalys är en lämplig analysmetod i denna studie. Jag littererade materialet med hjälp av Microsoft Words inspelningsfunktion innan jag började analysera materialet. Efter att ha littererat materialet lyssnade jag ännu på intervjuerna och korrigerade möjliga fel som inspelningsfunktionen hade gjort. Efter det översatte jag citaten till svenska på så sätt att innehållen inte förändrades men jag lämnade ut några ord, till exempel några diskurspartiklar såsom ordet ”liksom”. På så sätt är citaten mer lättlästa.

4 RESULTAT

I detta kapitel kommer jag att gå igenom resultat som jag fick med hjälp av intervjumaterialet. I nästa avsnitt 4.1. ser jag närmare om mina informanter, dvs. tre svensklärarstuderande är nöjda med sin studieinriktning. I avsnitt 4.2. behandlas om lärarpraktikerna och observation av lektioner har påverkat svensklärarstudenternas tankar om sin studieinriktning. I avsnitt 4.3. ser jag hur svensklärarstudenter uppskattar sin valda studieinriktning. Därefter ser jag i avsnitt 4.4. vilka slags osäkerheter denna studieinriktning och yrket som svensklärare väcker hos informanterna.

4.1. Att vara nöjd med sin studieinriktning

Alla tre informanter säger att de är nöjda med att de har valt att utbilda sig till svensklärare.

En informant berättar att sysselsättning är något hen funderar på. Hen känner sig osäker om det finns tillräckligt med arbetsplatser för svensklärare (se citat 1.). Det är alltmer vanligare att små byskolor stängs och därmed blir skolor samt klasser större. Det kan vara en av orsakerna till att några oroar sig för framtidens arbetssituation. Också den ständiga debatten om svenskan kommer att bli ett valfritt ämne i finska skolor kan skapa osäkerhet bland studerande.

En informant berättar att hen är nöjd med att hon studerar till svensklärare men att hen är lite osäker på om hen kommer att jobba som svensklärare hela sitt liv i framtiden (se citat 2.).

1. Sysselsättningen gör mig osäker, att finns det tillräckligt med arbetsplatser. Jag har en känsla att det finns ganska få arbetsplatser för svensklärare.
2. Jag skulle säga att jag är nöjd (med att utbilda mig till svensklärare) även om jag naturligtvis då och då funderar på om jag kommer att jobba som svensklärare i framtiden men jag är nöjd med att jag har studerat svenska.

Informanterna konstaterar att kursinnehållen på denna studieinriktning är nyttiga och intressanta. De skulle ändå önska att det skulle finnas fler kurser som handlade om hur man kan lära ut det svenska språket och som stöttade dem mer i deras blivande yrke som svensklärare (se citat 3. och 4.).

3. Jag tycker att våra studier stödjer oss inte med läraryrket särskilt mycket, bara lärarstudierna (stödjer) men lärarstudierna utgör bara en liten del av studierna. Kurserna inom svenskämnet stödjer yrket som lärare nästan på inget sätt men naturligtvis finns det några grammatikkurser.
4. Jag har lärt mig åtminstone språket här (vid universitetet), kanske lite mindre har jag lärt mig hur man undervisar i svenska, det har kanske varit en mindre del av studierna.

I informanternas svar kan man märka att de är nöjda med sin studieinriktning men att de känner sig också lite osäkra om sin framtid. I avsnitt 5.4. behandlas fler saker som väcker osäkerhet hos informanterna när det gäller språkläraryrket.

4.2. Har lärarpraktiker/observering av lektioner påverkat informanternas tankar om sin studieinriktning?

Alla tre informanter har observerat lektioner på Jyväskylä Normaalikoulu. En av dem har ännu inte gjort någon lärarpraktik under studierna. En av dem har gjort den korta praktiken och en av dem har gjort förutom den korta praktiken också den längre praktiken. Informanterna har haft positiva upplevelser när de har praktiserat eller observerat lektioner under studierna.

En av informanterna, som inte riktigt hade kunnat föreställa sig som lärare innan den första praktiken och hade varit lite osäker på om hen vill bli lärare, säger att efter den första praktiken har hen positivare tankar om sin studieinriktning. Hen berättar att bra feedback från den handledande läraren samt upplevelsen om att hen verkligen trivdes framför klassen ledde till att hen började tänka att kanske skulle läraryrket trots allt vara hennes grej (se citat 5.). Det här resultatet ligger i linje med en tidigare studie som handlade om studieförnöjsamhet hos klasslärarstudenter. (Halinen & Schöling 2019.)

En informant har fått en positiv allmänbild om svenskläraryrket efter att ha observerat svensklektioner på Jyväskylä Normaalikoulu och hen ser fram emot att i framtiden själv vara språklärare (se citat 6.).

En informant tar upp frågan om elevers attityder mot språkinläringen. Hen har märkt under praktikerna att det finns elever som har väldigt annorlunda åsikter när det gäller svensklektionerna

och det svenska språket: några tycker om att lära sig svenska, några har negativa attityder mot det svenska språket. Hen funderar också att nuförtiden börjar man förhålla sig mer positivt till främmande språk (se citat 7.).

5. När jag började (studera vid universitetet) så hade jag ingen aning om hurdant det skulle vara (att studera) men kanske nu under dessa år har det gått i den riktningen att kanske det här ändå skulle kunna vara min grej, särskilt efter den första praktiken. Attityden är mer positiv (efter den första praktiken).
6. Jag har fått en sådan positiv känsla och att det är väldigt kul att kunna arbeta som svensklärare när jag blir färdig med studierna.
7. Man kan ju märka under svensksektionerna att det finns väldigt negativa åsikter men det finns också dem som tycker om svenska. Jag funderar på om man så småningom börjar bli mer språkpositiv.

4.3. Hur uppskattar svensklärarstudenterna sin studieinriktning?

Alla informanter tycker att det är viktigt och betydelsefullt att utbilda sig till svensklärare.

En informant säger att läraryrket är så viktigt för samhället att man kan vara stolt över att utbilda sig till lärare. (Se citat 8.) Det här resultatet liknar det som Rönkkö (2015) kom fram till, nämligen att svensklärarstudenterna tror att arbetet kommer att vara meningsfullt (se avsnitt 2.1.).

En informant säger att hen är stolt över att utbilda sig till svensklärare eftersom det är krävande att vara svensklärare och inte alla vill eller kan bli det. Enligt hen är svenskan inte så omtyckt ämne och också därför kan man vara stolt över att utbilda sig till svensklärare (se citat 9.).

En informant säger att enligt hen har svenskan en negativ ställning i Finland och att hen inte vet så många ungdomar som utbildar sig till svensklärare. Enligt hen skulle man därför kunna vara stolt över att man utbildar sig till svensklärare (se citat 10.).

8. Jag upplever att läraryrket är ganska viktigt i samhället så man kan på sätt och vis vara stolt över att vara en lärare.

9. Jag är stolt (över att utbilda mig till svensklärare) eftersom svenskan har lite dåligt rykte och människor (i Finland) tycker inte särskilt mycket om det svenska språket så man får en känsla att man gör något som andra inte vill eller kan göra. Det här är ett fack som kräver några saker.
10. Ja, på något sätt (är stolt över att utbilda mig till svensklärare). Kanske på grund av att man vågar börja (utbilda mig till svensklärare) även om svenska har en sådan här ställning, eller åtminstone man tror att svenska har en sådan negativ ställning i Finland, så kanske det att man vågar gå till det här facket (kan man vara stolt över).

Det syns i informanternas svar att de tycker att många elever har en lite negativ åsikt om det svenska språket och det att man ska lära sig svenska i skolan. De tycker ändå att även om det finns negativa åsikter om själva skolämnet, påverkar dessa åsikter inte hur elever tycker om svenskläraren (se citat 11. och 12.).

11. Jag upplever inte att det skulle finnas likadana (negativa) attityder mot svensklärare. Jag tror att svensklärare ses som lika bra lärare som alla andra lärare.
12. Såklart om läraren är sådan som eleverna inte tycker så mycket om så förbindas vanligtvis läraren och skolämnet med varandra men de (negativa attityder) har vanligtvis bara med skolämnet att göra.

4.4. Saker som väcker osäkerhet hos informanterna när det gäller svensklärarutbildningen eller yrket som svensklärare

Informanterna ser positivt på sina val av studieinriktning men under intervjuernas gång kom det också fram saker som väcker eller har väckt osäkerhet hos informanterna. Som jag redan konstaterade i avsnitt 4.1., är några av informanterna lite osäkra på om de kommer att arbeta som svensklärare i framtiden. Arbetssituationen är också lite osäker enligt en informant som vi kan se i hans svar 1.

En sak som en av informanterna hade varit lite osäker på före studierna och i början av studierna var huruvida studieinriktningen skulle vara för svår. Hens tankar har ändå förändrats under studierna. Hen tycker att det inte fanns så mycket realistisk information om denna studieinriktning någonstans utan hen har själv lärt sig känna denna studieinriktning under studierna (se citat 13.).

En informant är lite osäker på när det gäller att börja arbeta som svensklärare. Hen är rädd för att hen inte skulle ha tillräckligt bra auktoritet om klassen var lite svår att komma överens med. Hen ser ändå fram emot att kunna känna sina elever bra. Hen är också lite osäker på om hen kan särskilja arbetstiden och fritiden från varandra och på så sätt kunna orka med lärararbetet (se citat 14.).

En informant är osäker på om hen kan bli en tillräckligt kompetent lärare. Hen har inte riktigt heller kunnat föreställa sig som svensklärare i början av studierna men under studieåren har hen börjat vänja vid tanken att hen någon dag skulle arbeta som svensklärare (se citat 15.).

13. Innan jag började (studera vid universitetet) kändes denna studieinriktning oöverstigligt svårt men nu när jag har studerat ett tag så känns det att jag har blivit van vid den här studieinriktningen. Innan jag började, kände jag att det inte fanns särskilt mycket information, åtminstone realistisk information om det här facket.

14. Jag är lite rädd för att börja arbeta som lärare eller det om jag arbetar som vikarie i början av min karriär. Jag är rädd för att jag skulle få en så kallad hemsk klass och jag inte skulle ha en tillräckligt bra auktoritet. Jag väntar intresserat på att riktigt kunna stanna kvar i en viss skola så att jag kan bilda en relation med eleverna. Sen är jag lite rädd för att mitt hela övriga liv skulle förfalla om jag jobbar typ 8:00-22:00.

15. Jag har inte riktigt någonsin kunnat föreställa mig som lärare men nu under dessa år så har jag börjat se (mig som lärare). Men sen liksom att kan jag på riktigt lära ut dessa saker eftersom jag själv inte heller kan dessa saker perfekt så hur kan jag undervisa andra.

4.5. Varför vill informanterna bli (svensk)lärare?

En informant berättar att hen har positiva associationer med skolan och att det också är en av orsakerna till att hen vill bli lärare. Den sociala aspekten med skolan har i hens skoltid varit en trevlig sak för hen och har också påverkat valet av studieriktning. Också det svenska språket spelar en stor roll i hens liv och en sak som hen vill gärna att hennes framtida arbete på något sätt har med svenskan att göra, om hen inte skulle av något skäl byta yrkesbanan. Hen tycker att valet att utbilda sig till svensklärare är passande eftersom då kan hen blanda två saker som hen vill från sitt framtida arbete, nämligen det svenska språket och att arbeta med människor (se citat 16.).

En informant berättar att framgången i språkkurserna på gymnasiet väckte intresset att börja studera språk och språkläroinbildning var därför ett naturligt och kärkommet val av studieriktning för hen. Hen tar också fram glädjen av att dela med sig av sin kunskap och syftar på att göra åsikten om svenskan mer positiv (se citat 17.). Detta är lite jämförbart med tidigare studie av Rönkkö (2015) där ett av resultaten var att ett par informanter vill bli svensklärare för att kunna stödja svenskans framtida ställning i Finland (se avsnitt 2.1.).

En informant berättar att hen tycker om svenska och om att arbeta med andra människor. Också ömsesidigheten i lärararbetet är en av orsakerna till att hen vill utbilda sig till svensklärare (se citat 18.).

16. Skolan har alltid varit ett så trevligt ställe för där har jag träffat mina kompisar och just det att jag har varit intresserad av alla ämnen så har inläringen varit trevligt för mig. På något sätt visste jag genast att jag kommer att söka till svensklärarutbildning, det var på något sätt en självklarhet, svenskan har ju alltid varit mitt favoritämne. Det har alltid varit klart för mig att jag vill ha ett sådant yrke där jag får umgås med människor och möjligen även med barn eller ungdomar.

17. Jag tycker att det är väldigt kul att liksom föra information vidare, att jag kan lära ut nya saker för andra och förbättra kunskaperna tillsammans. Och jag vill utbilda mig till svensklärare just på grund av att jag själv har ett intresse för det svenska språket men sen kanske också på grund av att enligt min egen erfarenhet har människor liksom ganska negativa tankar om svenska språket så kanske kan man genom sin egen undervisning göra ämnet lite mer positivt.

18. Jag har alltid tyckt om svenska. Som lärare samarbetar man så mycket med andra människor, jag tycker om att jobba med andra människor. Och det faktum att man kan ge av sig själv till eleverna men man får så fruktansvärt mycket av dem tillbaka. Jobbet är lönande när man märker liksom att det blir resultat av det man har undervisat och om man får någon att liksom bli intresserad av det här ämnet, då är det lönande och givande.

I informanternas svar kan man märka att svenska har varit ett omtyckt ämne i skolan hos alla informanterna. Två av informanterna nämner också att det är särskilt trevligt med lärararbetet att man kan samarbeta och umgås med andra människor.

5 DISKUSSION

I denna kandidatavhandling har jag undersökt tre svensklärlärostudenters tankar om sin studieinriktning. På grund av ett litet urval kan jag inte dra några allmänna slutsatser. I denna studie hade de tre informanterna relativt likadana tankar om sin studieinriktning men jag antar att i en större studie med fler informanter skulle det finnas större skillnader mellan informanters svar.

Efter att ha intervjuat tre svensklärlärostudenter och analyserat deras svar, kan jag konstatera att de intervjuade svensklärlärostudenterna ser i allmänhet positivt på sitt val att utbilda sig till svensklärläre. Som det kom fram i Kalliomäkis studie (2018), brinner svensklärlärostudenter för både läraryrket och det svenska språket. Ett varmt förhållande till det svenska språket och till den sociala sidan i läraryrket syns i informanternas svar. Det kan också konstateras att läraryrket samt att observera svensklektioner har haft en positiv inverkan på informanternas tankar om sin studieinriktning och sitt blivande yrke som svensklärläre, precis som det kom fram också i en tidigare studie av Halinen och Schöning (2019).

Yrket som språklärläre ses som meningsfullt och viktigt men vissa saker, såsom sysselsättningen, egen språkliga kompetens och att kunna ha en tillräckligt bra auktoritet som lärare, väcker osäkerhet hos informanterna. Till skillnad från Rönkkös studie (2015) har de intervjuade svensklärlärostudenterna i denna studie inte hört någon ifrågasätta deras val av studieinriktning.

Det var trevligt att göra intervjuerna. Jag hade åtta förutbestämda frågor som fungerade bra men under intervjuernas gång kom jag på nya frågor som kompletterade de förutbestämda frågorna. Några av informanterna sade i slutet av intervjun att de var lite osäkra på om de kunde ge relevanta svar på intervjufrågorna men jag tycker att jag fick goda och intressanta svar och därför är jag nöjd med intervjuaterialet. Svaren gav mig nya intressanta fenomen att undersöka i denna studie. Till exempel hade jag i början inte tänkt på att nämna någonting om saker som väcker osäkerhet hos informanterna när det gäller svensklärläroutbildningen eller yrket som svensklärläre. I analysprocessen lade jag ändå märke till att det fanns några saker som väcker osäkerhet hos dem och jag bestämde mig för att ta den synvinkeln till en del av min studie. Analysprocessen var trevlig, och det var intressant att upptäcka likheter och olikheter mellan informanternas svar samt mellan resultat i tidigare studier om temat. Jag skulle ändå gärna ha hittat fler tidigare studier så att jag hade kunnat jämföra deras resultat med mina resultat lite mer.

I informanternas svar kom det fram att de skulle vilja bli sådana lärare som inspirerar elever och försöker väcka och öka elevers intresse att lära sig svenska. Detta resultat fick mig att bli intresserad

av att göra en studie om hur svensklärare motiverar elever att lära sig svenska i Finland samt hur de lyckas med det. Till exempel Saarinen (2013) har gjort en studie om temat men jag skulle vara intresserad av att göra en större och mer specifik undersökning om detta tema. Jag skulle möjligen även kunna jämföra lärares motiveringsmetoder i olika årskurser och/eller i olika orter.

6 LITTERATUR

<https://www.kuntaliitto.fi/kunnat-ja-kuntayhtymat/kaksikieliset-kunnat> (2020)

<https://www.jyu.fi/hytk/fi/hakijalle/tilastot/paavaltilasto09.pdf>

https://www.jyu.fi/fi/hakijalle/nain-haet/korkeakoulujenhakeneethyjavastottaneet_22-08-2016.pdf

https://www.jyu.fi/fi/hakijalle/nain-haet/valintakokeet/yhteishaun_hakijat-ja-hyvaksytyt_kevat2019.pdf

Blomberg, S. 2008. *Noviisiopettajana peruskoulussa: aloittelevien opettajien autenttisia kokemuksia ensimmäisestä opettajavuodesta*. Doktorsavhandling. Helsingfors universitet.

Halinen, J. & Schöning, O. 2019. *Luokanopettajaopiskelijoiden opintotyytyväisyys. Kokemuksia opintotyytyväisyyden taustalla*. Kandidatavhandling. Tammerfors universitet.

Kalliomäki, K. 2018. *Tillräckligt språkkunnig, självsäker och kompetent? Blivande svensklärarens uppfattningar om sina språkliga identiteter och läraridentiteter*. Avhandling pro gradu. Tammerfors universitet.

Palviainen Å. 2010. *Språkval och vägval – en valfråga 2011?* Kieli, koulutus ja yhteiskunta – marraskuu 2010.

Rönkkö, V. 2015. *Svensklärarstudenternas uppfattningar om svenskläraryrket och om en bra svensklärare*. Avhandling pro gradu. Jyväskylä universitet.

Saarinen, K. 2013. *Att motivera elever som lärare i svenska i högstadiet: Lärarnas tankar och kunskaper om motivering och motiveringsmetoder*. Kandidatavhandling. Jyväskylä universitet.

Sarajärvi, A. & Tuomi, J. 2018. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi.

Tynjälä, P. & Heikkinen, H.L.T. & Jokinen, H. 2013. *Opettajankoulutuksesta opettajan työhön – uuden opettajan haasteita ja tukimuotoja*. Jyväskylän yliopisto.

7 BILAGA

7.1. Intervjufrågorna

Ovatko ruotsinopettajaopiskelijat tyytyväisiä opintosuuntaansa?

1. Oletko tyytyväinen siihen, että opiskelet ruotsinopettajaksi?
2. Mitä ajatuksia sinulla herää opintosuunnastasi?
3. Oletko ylpeä siitä, että opiskelet ruotsinopettajaksi?

Ovatko heidän ajatuksensa opintosuunnastaan muuttuneet opintojensa aikana?

4. Ovatko ajatuksesi opintosuunnastasi muuttuneet opintojesi aikana?
5. Jos ajatuksesi ovat muuttuneet, osaatko sanoa, mistä se johtuu?
6. Millaisia ajatuksia sinulla on herännyt ruotsinopettajan ammatista, kun olet opettanut/observoinut oppitunteja Jyväskylän Normaalikoululla tai jossain muussa koulussa?

Mitkä tekijät ovat vaikuttaneet siihen, että he ovat päättäneet kouluttautua ruotsinopettajiksi?

7. Miksi hakeuduit alun alkaen opiskelemaan ruotsinopettajaksi?
8. Miksi haluat tulla (ruotsin)opettajaksi?